

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Природничо-географічний факультет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ

Збірник статей студентів природничо-географічного факультету
МДПУ імені Богдана Хмельницького

ВИПУСК II

Мелітополь – 2019

УДК 1+55+37+9
А 43

А 43 Актуальні проблеми вітчизняної науки: Збірник статей студентів природничо-географічного факультету МДПУ імені Богдана Хмельницького. Випуск II / За ред. Л. М. Донченко, С.І. Пачева. Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2019. 174 с.

Матеріали доповідей подано в авторській редакції. Погляд редакційної колегії збірника не завжди співпадає з позицією авторів опублікованих матеріалів. Автори повністю відповідають за стилістику, точність наведених фактів, цитат, власних імен, дат та інших відомостей.

© Автори статей, 2019.
© Мелітопольський
державний педагогічний
університет імені Богдана
Хмельницького, 2019.

ЗМІСТ

Бессараб В.А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ТЕРИТОРІЇ НИЖНЬОДНІСТРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ	6
Білокобила М.О. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	10
Блищик М., Передерій Д., Шелудько О. ФЕСТИВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ	13
Бородіна К.О. ЄВРОПЕЙСЬКА ПОЛІТИКА ІСПАНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ В ЧАСИ ПРАВЛІННЯ ФІЛІПА ІІ	17
Будей П. ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА ЇЇ ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	22
Гладкий Д. ІСТОРИОГРАФІЯ ВИВЧЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ПОГЛЯДІВ М.ДРАГОМАНОВА	25
Горбань С., Придьма А. РОЛЬ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ З ГЕОГРАФІЇ У СУЧАСНІЙ ШКОЛІ	29
Григоренко М., Луконіна Ю. ЕКОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ НА ТЕРИТОРІЇ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ: ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ	33
Донцова К.С. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГІДРОГРАФІЧНОЇ МЕРЕЖІ ПІВНІЧНОГО ПРИАЗОВ'Я	36
Ейтінгер О.С. СУЧАСНА ДИНАМІКА БЕРЕГОВОЇ ЗОНИ В РАЙОНІ АРАБАТСЬКОЇ СТІЛКИ	39
Жук Д.В. ДІЯЛЬНІСТЬ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ З ПИТАНЬ ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА У МІСТІ ВОЛНОВАХА ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	44

Кафо С. В. ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ НООСФЕРНОЇ КОНЦЕПЦІЇ В. ВЕРНАДСЬКОГО ЯК СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	47
Кирєєв К.Є. МЕТОДИЧНІ ВИМОГИ ДО МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ	53
Ковальчук А., Начосна В. РОЗВИТОК ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	57
Кожасєва А.С. ФАКТОРИ, ЩО ОБУМОВЛЮЮТЬ РОЗВИТОК АБРАЗЙНО-ЗСУВНИХ БЕРЕГІВ НА ПІВНІЧНОМУ УЗБЕРЕЖЖІ АЗОВСЬКОГО МОРЯ ...	61
Козинець В.С. ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИЧНИХ СИСТЕМ ПІВНОЧІ ТА ПІВДНЯ У 1820-Х РОКАХ	70
Кремень В.В. ХАРАКТЕРИСТИКА ГЕОГРАФІЧНОГО ЗМІСТУ БАНКНОТ КРАЇН ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ	73
Младьонов І.М. ЕКОНОМІЧНІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ В ДОБУ ПЕРЕБУДОВИ	76
Мусна А.С. ПОЛІТИЧНИЙ ПОРТРЕТ ТОМАША МАСАРИКА.....	81
Мусієнко В.М. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ В РІЗНІ ВІКОВІ ПЕРІОДИ	84
Непша Я.Ю. СУЧАСНІ ЕКЗОГЕННІ ГЕОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	89
Оніщенко С.С. СТАН ТА ВИКОРИСТАННЯ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ	92
Оношко А.О. ХАРАКТЕРИСТИКА АРХИЗЬКОГО ТУРИСТИЧНОГО МІКРОРАЙОНУ	96
Передрій Д.О. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КЛІМАТУ КУОРТУ КИРИЛІВКА	99
Пласкальна К. ХАРАКТЕРИСТИКА РИНКУ ПРАЦІ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ	104

Прохорова Д. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИДАТНОСТІ РІЧОК УКРАЇНИ ДЛЯ ВОДНОГО ТУРИЗМУ	107
Сагдієва І.І., Панченко А.Ю., Передерій Д.М. СТАНОВЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ УКРАЇНИ	110
Саприкін В.В. СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ	114
Склярів Р. В. ХАРАКТЕРИСТИКА ДЕМОГРАФІЧНИХ ПРОБЛЕМ МЕЛІТОПОЛЯ ЯК СКЛАДОВОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИСТЕМИ МІСТА	118
Галдикіна О. Р. ЗАПРОВАДЖЕННЯ ХРИСТИЯНСТВА НА ТЕРИТОРІЇ БОЛГАРІЇ	121
Терзієв В.М. ПОЛІТИЧНА КОНФРОНТАЦІЯ МІЖ АНГЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ ...	124
Устименко І.О. ХАРАКТЕРИСТИКА НЕТРАДИЦІЙНИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ В ЗАКАРПАТТІ	129
Чопик Д.І. СУЧАСНИЙ СТАН АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ м. ЗАПОРІЖЖЯ	132
Шелудько О.М. СТРУКТУРА ТА ОБСЯГИ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ	135
Ситнеко М. ВПЛИВ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА СОЦІАЛЬНИЙ-ЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН УЗБЕРЕЖЖЯ АЗОВСЬКОГО МОРЯ	140
Абраменко О., Арапан М., Тонка Н. СУЧАСНА ДІЯЛЬНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ UNWTO ДЛЯ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ В СВІТІ..	146
Денисенко В., Турецька А. ІСТОРИКО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ СТАНОВЛЕННЯ ЛАНДШАФТО-ЗНАВСТВА ЯК НАУКОВОГО НАПРЯМУ	149

Дядік О. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	153
Кириєнко Ц., Німич І., Боярський М. ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКІВ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ГОСПОДАРСТВА У ТЕРИТОРІАЛЬНО-ТУРИСТИЧНИХ КОМПЛЕКСАХ УКРАЇНИ	158
Рибалкіна К., Згоба М., Бабіцька О. ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У ХАРКІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	161
Кожасва А.С. ГІДРОГЕОЛОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ РЕСУРСІВ ПІДЗЕМНИХ ВОД БУЧАЦЬКИХ ВІДКЛАДІВ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ ДІЛЯНКИ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО МІСЬКОГО ВОДОЗАБОРУ	165
Верхова К.О. БАЛКИ ЯК ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ НИЖНЬОДНІПРОВСЬКОГО ЕКОКОРИДОРУ	170

практичної конференції «Меліорація та водокористування» – екологічна безпека водних об’єктів. Мелітополь, 2018. С. 39-41.

6. Непша О.В., Князькова І.Л. Гідрогеологічна характеристика територій Мелітопольського, Михайлівського та Токмацького районів Запорізької області. *Регіональні проблеми розвитку приморських територій: теорія і практика* Збірник наукових праць. Матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. Мелітополь, 2014. С. 32-37.

УДК 911.2

БАЛКИ ЯК ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ НИЖНЬОДНІПРОВСЬКОГО ЕКОКОРИДОРУ

Верхова К.О.,

студентка магістратури, спеціальність

103 Науки про Землю

(Науковий керівник –

к.геогр.н., доц. Левада О.М.)

Район дослідження розташований в межах Причорноморської низовини. Він простягається смугою вздовж річища Дніпра та Дніпровсько-Бузького лиману (на лівобережжі Дніпра понад 225 км, а на правобережжі – майже 230 км.) Середня ширина цієї смуги 20-30 км з обох боків Дніпра, розширюється в районі Нижньодніпровських пісків та охоплює їх повністю. Північна межа району проходить по Каховському водосховищу, приблизно на 30-40 км нижче по течії від місця впадіння в Дніпро річки Базавлук. На півдні правобережна частина району дослідження сягає місця впадіння річки Південний Буг в Дніпровсько-Бузький лиман, на лівобережжі Дніпра - Кінбурнської коси.

Регіональний Нижньодніпровський екокоридор субмеридіонального напрямку який з’єднує

Південноукраїнський (Степовий) та Прибережноморський широтні екокоридори Національної екомережі України. Він простягається вузькою смугою вздовж річища Дніпра та його берегів в межах Херсонської області та незначних ділянок прилеглих територій інших областей, розширюючись в місцях глибокого врізання в плакорні ділянки балок узбережжя Дніпра та Каховського водосховища, зокрема, і на території нижньодніпровських арен. Екокоридор включає в себе всі природні, напівприродні та антропогенні екосистеми. Загальна площа території екокоридору близько 687 тис. га [1].

На території Нижньодніпровського екокоридору Бойко В.П. [1] виділив 20 природних ядер. З них два ядра національного масштабу, це Нижньодніпровські піски (209,4 тис. га) та Нижньодніпровські плавні (113.1 тис. га), 18 ядер локального масштабу. Природні ядра в цілому репрезентують природно-історичні зональні комплекси Нижньодніпровського регіону – типчако-ковиліві степи та інтразональні – плавні та ари.

«ЗОЛОТА БАЛКА». Херсонська область, Нововоронцовський район, околиці с. Золота балка, правий берег Каховського водосховища. Порушені степові ділянки, площею приблизно 1200 га. Головна балка на відстані 3 км від гирла розгалужується на три рукави – балки Качанова, Греблева та Гаврилова.

На схилових і напівплакорних частинах балок переважають трав'янисті та чагарничково-трав'янисті екосистеми ксерофітного типу, що формуються її умовах недостатнього зволоження – це справжні типчаково-ковиліві степи.

Місцями, де крутизна поверхні схилів балок збільшується (не менше 10-15°), характерними є карбонатні відслонення з відсотком денудації поверхні більше 80%.

Вздовж узбережжя затоки Золота балка формуються перезволожені на алювіальних ґрунтах прибережно-водні екосистеми з високотравними рослинами. Серед біогеоценозів з домінуванням фанерофітів в Золотій балці зустрічаються

гігрофітні заплавні вербові ліси на прируслових зниженнях, обабіч плавневих та болотистих екотопів та на мулистих ґрунтах; на степових схилах спорадично зустрічаються чагарники геміксерофітного типу з видів. Вершини схилів та напівплакорні ділянки місцями засаджені штучними лісами з листяних, хвойних та мішаних порід [3,5].

«ОСОКОРІВСЬКА БАЛКА». Херсонська область, Нововоронцовський район, між селами Осокорівка та Нововоронцовка. Загальна площа 1250 га.

Складається з трьох значних розгалужень – балки Нікітіна, Черв'ячна та Осокорівська. Найбільш антропогенно змінена з них – балка Черв'ячна, що своїм правим схилом прилягає до с. Осокорівки.

Літоральна зона водної частини балки представлена зонами вільно плаваючих макрофітів та зоною стоячих у воді рослин.

На початку водної частини балки та по її берегах в місцях з надмірним зволоженням на мінеральних (алювіальних) ґрунтах розвинені прибережноводні екосистеми, що формуються під безпосередньою дією води і різко змінного сезонного зволоження.

В тальвегах балок, що підлягають прямій дії весняних талих вод та зливових стоків, сформовані трав'янисті та трав'янисто-чагарникові екосистеми мезофітного типу – остепнені луки. На схилах балок та на напівплакорних ділянках – трав'янисті екосистеми ксерофітного типу: різнотравно-ковилкові [3,5].

«БОЛГАРСЬКА БАЛКА». Великолепетиський район Херсонської області, околиці с. Князе-Григорівки. Значна за площею (900 га) балка, яка через 2 км від гирла розгалужується на 3 рукави – балки Куганова, Каїрка та Німецька.

Більшу частину балки (75%) займають екосистеми з домінуванням фанерофітів. В незаліснених місцях в екотопах з відчутною мезофітизацією переважають трав'янисті та трав'янисто-чагарникові екосистеми. Вони зустрічаються в

прибережних смугах затопленої частини балки, у витоці Болгарської затоки, у тальвегах балок, в їх верхів'ях. В ксерофітних екотопах переважають трав'янисті та трав'янисто-чагарникові екосистеми та карбонатні відслонення. Вони зустрічаються на схилах балок та на напівплакорних ділянках. Серед трав'янистих екосистем переважають різнотравно-типчаківі.

Болгарська балка входить до переліку територій, важливих для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів.

Серед агроекосистем значні площі займають пасовища з вираженим трав'яним покривом та сіножаті [2]

«КАЇРСЬКА БАЛКА». Горностаївський район Херсонської області, околиці с. Каїри. Загальна площа 1300 га. До складу даного ядра входить ботанічний заказник місцевого значення «Каїрська балка» площею 1270 га, на території якого зберігаються екосистеми типових типчакowo-ковилових степів та степових вапнякових відслонень.

Більшу частину балки, так як і Болгарської, займають екосистеми з домінуванням фанерофітів (біля 60-65%). З них понад дві третини - це штучні насадження.

Вздовж прибережних смуг затопленої частини балки, у витоку Каїрської затоки, у тальвегу балки в її незатопленому верхів'ї переважають трав'янисті та трав'янисто-чагарникові екосистеми мезофітного типу.

На схилах балок та на напівплакорних ділянках в ксерофітних екотопах переважають трав'янисті та трав'янисто-чагарникові екосистеми ксерофітного типу.

Серед агроекосистем значну площу займає кар'єр з видобутку будівельних матеріалів. Також є пасовища з вираженим трав'яним покривом та сіножаті.

Каїрська балка входить до переліку ІВА-територій, важливих для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів [4].

Список використаних джерел та літератури

1. Бойко П.М. Просторово-часова структура біогеоценозів Нижньодніпровського екокоридору. Автореферат дис... к. біол. н., спец.: 03.00.16 – екологія. Дніпропетровськ, 2007. 23 с.
2. Бойко П., Бойко М. Характеристика екологічної стежки «Болгарська балка» на лівобережжі Херсонщини. Збірник наукових праць «*Метода*», вип. «Терра». Херсон: Айлант, 2002. С.32-37.
3. Бойко М. Ф., Чорний С. Г. Екологія Херсонщини. Херсон: Терра, 2001. 155 с.
4. Микитюк О. ІВА території України: території, важливі для збереження видового різноманіття та кількісного багатства птахів. К.: СофтАРТ, 1999. 324 с.
5. Природа Херсонської області: Фізико-географічний нарис / Відп. ред. М.Ф.Бойко. К.: Фітосоціоцентр, 1998. 120 с.